

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บทเพลงในท้องถิ่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3
เรื่อง เพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

มฐ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัด

ศ 2.2 ป.1/1 เล่าถึงเพลงในท้องถิ่น

ศ 2.2 ป.1/2 ระบุสิ่งที่ชื่นชอบในดนตรีท้องถิ่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (K)
2. จำแนกเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (P)
3. ชื่นชมเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (A)

สาระสำคัญ

เพลงหมอลำ เป็นเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเพลงร้องเล่นสำหรับหนุ่มสาวหรือผู้ใหญ่ เพื่อความสนุกสนานในเทศกาลต่าง ๆ ของท้องถิ่น เป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่คู่ท้องถิ่นตลอดไป

สาระการเรียนรู้

เพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน
3. รักความเป็นไทย

คำถามสำคัญ

นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้อย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนสังเกตภาพการแสดงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังตัวอย่าง

จากนั้นนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยตอบคำถามกระตุ้นความสนใจ ดังนี้

- การแสดงในภาพมีลักษณะอย่างไร
(ร้องคนเดียว)
- นักเรียนบอกชื่อเครื่องดนตรีที่สังเกตเห็นในภาพมา 1 ชนิด
(แคน)
- เครื่องแต่งกายของผู้แสดงในภาพเป็นลักษณะการแต่งกายของภาคใด
(ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

2. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing) (Gathering)

3. นักเรียนชมวีดิทัศน์หรือไฟล์บันทึกการแสดงเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากนั้นนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เพลงที่ชมและฟัง โดยตอบคำถามกระตุ้นการคิด ดังนี้

- เพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือเพลงอะไร

(ตัวอย่างคำตอบ เพลงหมอลำ)

- เพลงพื้นบ้านที่ฟังมีจังหวะอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ จังหวะช้า)

- มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

(ตัวอย่างคำตอบ การทำความดี ความซื่อ)

- ความน่าสนใจของเพลงนี้มีอะไรบ้าง

(ตัวอย่างคำตอบ คำร้องของเพลงเป็นบทกลอนบรรยายเรื่องราวต่าง ๆ มีทำนองเพลงที่ไพเราะ
สนุกสนาน รั้าใจ)

4. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยตอบคำถาม
กระตุ้นการคิด ดังนี้

- เพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือนิยมเล่นเมื่อใด

(ตัวอย่างคำตอบ เมื่อมีงานเทศกาล เช่น เทศกาลสงกรานต์)

- เมื่อนักเรียนฟังเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือแล้วเกิดประโยชน์แก่ตนเองอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ทำให้ทราบวิถีชีวิตของคนอีสาน ทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน ผ่อนคลาย)

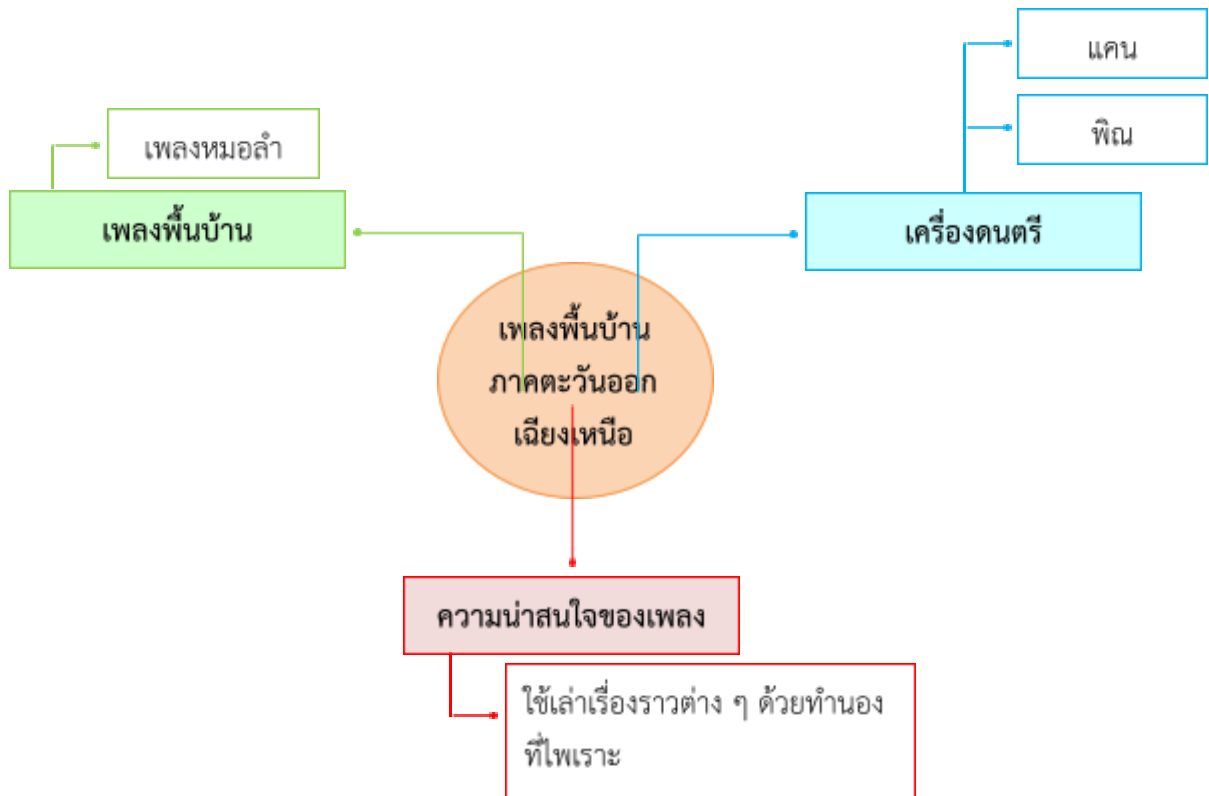
5. นักเรียนคิดประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยตอบคำถามสำคัญ ดังนี้

- นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้อย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ ศึกษาเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฝึกขับร้องเพลงพื้นบ้าน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

กิจกรรมนี้สร้างเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ด้านรักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย

6. นักเรียนร่วมกันสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาเขียนสรุปลงในแผนภาพความคิด ดังตัวอย่าง

ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

7. นักเรียนแบ่งกลุ่ม เลือกฟังเพลงหมอลำของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ชอบ 1 เพลง แล้วเขียนความน่าสนใจของเพลงที่เลือกตามหัวข้อ ดังนี้

- ชื่อเพลง
- จังหวะ
- เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบ
- มีความสำคัญกับคนในท้องถิ่นอย่างไร
- มีจุดเด่นอย่างไร

กิจกรรมนี้สร้างเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ด้านการร่วมมือทำงานเป็นทีม

8. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้
เพลงหมอลำ เป็นเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเพลงร้องเล่นสำหรับหนุ่มสาวหรือผู้ใหญ่ เพื่อความสนุกสนานในเทศกาลต่าง ๆ ของท้องถิ่น เป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่คู่ท้องถิ่นตลอดไป

ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าถึงเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ฟังหน้าชั้นเรียน โดยนักเรียนกลุ่มอื่นร่วมกันประเมินผลการนำเสนอ

10. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

11. นักเรียนนำข้อมูลเกี่ยวกับเพลงหมอลำของภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปเล่าให้สมาชิกในครอบครัวฟัง เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่น

12. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกหลังการเรียนรู้และหลังการทำกิจกรรมในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งนี้นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
- นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
- นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ศิลปะ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
2. ภาพการแสดงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. วีดิทัศน์หรือไฟล์บันทึกการแสดงเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. เครื่องเล่นวีดิทัศน์หรือเครื่องเล่นไฟล์บันทึกการแสดง
5. แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง เพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินกิจกรรม เรื่อง เล่าถึงเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (P) ด้วยแบบประเมิน
4. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย (A) ด้วยแบบประเมิน

แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกัน อย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจนและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทเฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนดบทบาทสมาชิก และไม่มีกรชี้แจงเป้าหมาย สมาชิก ต่างคนต่างทำงาน

แบบประเมินกิจกรรม เรื่อง เล่าถึงเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
เล่าถึงเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	เล่าถึงเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด และแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	เล่าถึงเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด และแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง แต่เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะตนเอง	เล่าถึงเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง แต่มีการดัดแปลงให้แตกต่าง	เล่าถึงเพลงพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด ตามที่ครูยกตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

ลงชื่อ _____
(_____)

ตำแหน่ง _____

บันทึกหลังการสอน

ผลการจัดการเรียนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางแก้ไข

ครูผู้สอน _____
(_____)

วันที่บันทึก _____